

Пішов із життя президент Академії наук вищої освіти України професор Микола Іванович Дубина

13 січня 2017 р. на 86-му році після тривалої хвороби пішов із життя Микола Іванович Дубина — фундатор, перший і постійний президент Академії наук вищої освіти (АНВО) України, доктор філологічних наук, професор, заслужений працівник народної освіти України, член Національної спілки письменників України, член Національної спілки журналістів України, відомий учений-літературознавець, педагог, громадський діяч та організатор науки в Україні.

Народився М.І. Дубина 2 січня 1932 р. у с. Дідичі Ківерцівського району Волинської області. Закінчив Львівський педагогічний інститут (1954) та аспірантуру при кафедрі історії української літератури Київського державного університету ім. Т.Г. Шевченка (1962). Вчителював.

Після закінчення аспірантури у 1962–1964 рр. працював старшим редактором Державного літературного видавництва України, з 1964 по 1967 р. — науковим співробітником науково-організаційного відділу Президії АН УРСР та старшим науковим співробітником Інституту літератури ім. Т.Г. Шевченка АН УРСР.

У 1963 р. захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата філологічних наук. У 1971 р. присвоєно вчене звання «доцент». У 1978 р. захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора філологічних наук, у 1980 р. присвоєно вчене звання «професор».

М.І. Дубина — член спілки журналістів СРСР (1964), спілки журналістів України (1964), спілки письменників України (1976), спілки письменників СРСР (1980).

З 1967 р. працював в Київському державному університеті ім. Т.Г. Шевченка (нині — Національний університет ім. Тараса Шевченка): старшим викладачем (1967–1972), доцентом (1972–1983), професором (1983–1995), завідувачем (1987–1988) кафедри теорії літератури та літератур народів СРСР. Був заступником декана філологічного факультету (1983–1989), головою спеціалізованої вченої ради із захисту докторських та кандидатських дисертацій з теорії літератури та фольклору (1983–1995), заступником голови спеціалізованої вченої ради із захисту докторських та кандидатських дисертацій з української мови, української та російської літератури (1985–1993).

У 1995–1998 рр. працював професором, з 1998 по 2003 р. — завідувачем кафедри українознавства Київського військового гуманітарного інституту Національної академії оборони України. З 2005 по 2010 р. працював у Міжгалузевому інституті управління: професором (2005–2008), завідувачем (2008–2010) кафедри гуманітарних та суспільних дисциплін, першим проректором (2008–2009). З 2010 р. М.І. Дубина — професор кафедри української літератури Інституту української філології Національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова.

Ветеран праці (1989). Лауреат Премії ім. Т.Г. Шевченка Київського Національного університету ім. Тараса Шевченка (1992). Лауреат літературної Премії ім. М. Чернявського (2006).

За плідну наукову та педагогічну діяльність Міністерством освіти і науки України М.І. Дубині присвоєно почесні звання відмінника освіти України (1998), заслуженого працівника народної освіти України (2000), нагороджено медалями «За наукові досягнення» (2005) та «Петра Могили» (2007), а Всеукраїнське товариство «Просвіта» ім. Тараса Шевченка нагородило його Почесним дипломом «За великий особистий внесок у справу формування національної свідомості, відродження історичної пам'яті, піднесення духовності українського народу і розбудови та зміцнення Української держави». М.І. Дубину нагороджено зіркою «Патріот України» (2013), золотою медаллю «Незалежність» Національної спілки журналістів України (2011), медаллю «Почесна відзнака» Національної спілки письменників України (2013) та ін.

За результатами проведення щорічного рейтингу в межах загальнонаціонального проекту «Флагмани сучасної освіти» за вагомих внесок у розвиток освіти і науки України визнаний кращим серед представників галузі (2013). За плідну творчу і педагогічну діяльність удостоєний найвищих академічних нагород: Володимира Великого та Ярослава Мудрого. Мав численні подяки, почесні грамоти, відзнаки та інші нагороди, як державні, так і церковні: орден Святого рівноапостольного князя Володимира Великого III ступеня, орден Кирила і Мефодія та ін.

М.І. Дубина — автор понад 650 наукових праць, у тому числі 30 підручників, навчальних посібників, навчальних програм та методичних рекомендацій, понад 25 досліджень — монографій.

Понад три десятиріччя брав участь у підготовці наукових кадрів; 19 здобувачів стали кандидатами та докторами наук, увійшовши до його наукової школи.

М.І. Дубина був президентом АНВО України (з 2002) та членом Сербської Академії наук та мистецтв (з 2011). Тривалий час на громадських засадах був членом Київського міського товариства «Знання» (1961), директором курсів з українознавства для громадян США, Канади, Австралії при Президії правління Товариства культурних зв'язків з українцями за кордоном (1978–1986). Багато уваги приділяв проведенню міжнародних та всеукраїнських освітніх і наукових заходів.

Окрема сторінка діяльності М.І. Дубини — науково-організаційна робота в АНВО України: з моменту її заснування і до останніх днів. М.І. Дубина приділяв велику увагу вибору найперспективніших та найсучасніших напрямів досліджень. За його ініціативою створено відділення радіофізики і електроніки, відділення права, проблем психічного здоров'я, психології, яким він надавав постійну допомогу, підтримував дослідження в галузі інформатики, матеріалознавства, біології, медицини та інших наукових галузей.

На посаді президента АНВО України (з 2002) М.І. Дубина яскраво проявляв наукову ерудицію, з одного боку, багатий досвід керівництва наукою — з іншого. Постійну увагу приділяв навчально-виховному процесу у вищих навчальних закладах, міжнародному співробітництву, стосункам із Міністерством освіти й науки України. Турбувався про те, щоб у науково-педагогічних колективах навчальних закладів, у президії панувала атмосфера доброзичливості та повної віддачі справі. Цьому сприяв величезний авторитет Миколи Івановича та його поважне ставлення до особистості та праці кожного вченого. А головне — його власне захоплення наукою, постійна жага пізнання, свіжість сприйняття, вміння вчасно розпізнавати, сміливо й рішуче підтримувати все нове, перспективне. Усе це сприяло успіху здобуткам науковців АНВО України, зробило її однією з авторитетних наукових організацій в Україні і помітною в світі.

Хочеться звернути увагу на безмежну людяність Миколи Івановича, його чуйність, інтелігентність, відсутність у стосунках з іншими найменшої погорди. Навіть за великої зайнятості він завжди був доступний, привітний, доброзичливий. Умів підтримати, підбадьорити, по-дружньому поділитися своїми знаннями і досвідом, розуміючи, що наука твориться талановитими людьми, науковими колективами, які мають відкривати нове — необхідне для майбутнього України, для здобутків великого українського народу.

Президія АНВО України, редакція журналу «Український медичний часопис» висловлюють співчуття колегам, близьким та рідним Миколи Івановича. Світла пам'ять...